

Författningssamling

Dokumenttyp Plan	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2020-10-22	§ 178
Dokumentansvarig Kultur- och fritidschef			
Gäller för Nässjö kommun		Senast reviderad 2024-10-31, § 133	

Biblioteksplan 2021 – 2024 (förlängd till 2025)

Enligt Bibliotekslagen ska varje kommun upprätta en plan för sin verksamhet på biblioteksområdet. Det övergripande ändamålet med det allmänna biblioteksväsendet är enligt bibliotekslagen "Biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning".

Prioriterade grupper som biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt är personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna, personer som har annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar genom att erbjuda litteratur till dessa grupper utifrån deras behov. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och allmänheten ska avgiftsfritt kunna låna litteratur.

Biblioteksarenan...

Folkbiblioteken

Idag är biblioteksarenan både fysisk och digital. Med teknikens hjälp blir det allt vanligare att bibliotek utrustas med "meröppetteknik", d.v.s. access till lokalen även på tider när personal inte är där. Detta möjliggör att lokalen och innehållet i den används mer. Detta kommer att medföra att den fysiska lokalen måste anpassas efter detta i viss mån.

Intentioner

Lokalerna. "Meröppetteknik" bör appliceras på de lokaler som det går, stadsbibliotek och filialbibliotek. Detta innebär att biblioteken kommer att vara öppna med "självservice" och att lokalerna och dess utbud är tillgängliga i mycket större grad än idag.

Digitala arenan. Intentionen ska vara att vi i den utsträckning ekonomin tillåter införskaffa de digitala verktyg som underlättar biblioteksservicen. Detta ska också vara ett ekonomiskt prioriteringsområde.

Mobilt. Under 2020 har två eldrivna lastcyklar införskaffats till stadsbiblioteket. Även en Bokbil för att underlätta arbetet utanför väggarna och tillgängligheten av biblioteksservice för

kommuninvånarna. Detta gäller inte minst förskolorna. Tanken är även att Bokbilen ska vara ett flexibelt verktyg i stadsbibliotekets verksamhet utanför biblioteksväggarna.

Indikatorer

- Antalet bemannade öppettimmar totalt och per biblioteksenhet.
- Antalet meröppettimmar totalt och per biblioteksenhet.
- Antalet fysiska samt digitala besökare totalt och per biblioteksenhet.
- Antalet besök med mobila enheter.
- Antalet e-lån och användning av digitala tjänster totalt.

Skolbiblioteken

Varje skola ska ha tillgång till ett bibliotek som är öppet, tillgängligt och bemannat, där elever och pedagoger kan få det stöd de behöver. Skolbiblioteket ska fungera som en mötesplats som väcker lust till läsning och lärande. Skolbiblioteket ska vara en arena för studier, inhämtande av information, kunskapsbyggande och upplevelser.

Eleverna ska kunna påverka skolbibliotekets utbud och verksamhet genom exempelvis biblioteksråd.

Skolbiblioteket ska använda digital teknik samt arbeta för en pedagogiskt medveten användning av den digitala tekniken.

Mål 2020-2024

- Skolbiblioteket ska vara tillgängligt på ett enkelt sätt för elever och pedagoger.
- Biblioteket ska vara bemannat en viss tid och därigenom ge stöd till informationssök med källkritiskt förhållningssätt samt arbeta med att skapa lust till läsning.
- Elever ska självständigt kunna söka, finna och värdera information.

Indikatorer

- Elever genomför boklån samt återlämnar böcker på egen hand.
- Elever påverkar bibliotekets utbud.

Nyckeltal

- Bemanningstid under skolveckor
- Antal lån/elev

Läsning – bildning – berättelsen...

Folkbiblioteken

Intentioner

Tendensen är att de fysiska lånen minskar samtidigt som e-lånen ökar. Numerärt minskar de analoga lånen mer än e-lånen ökar. I det allmänna medvetandet är bibliotek oerhört mycket förknippat med analoga medier, böcker, tidningar och tidskrifter främst. Historiskt har den förmedlande rollen varit dominerande, dvs. biblioteken, bibliotekarierna, har på olika sätt förmedlat böcker och information till sina brukare. Idag och framöver kommer denna roll att minska i betydelse med nätets och teknikens ökande resurser och att allt färre befinner sig på fel sida av den ”digitala klyftan” och nyttjar dessa resurser.

Att grunden för biblioteken även fortsättningsvis ska vara att förmedla berättelser, uppmuntra till bildning och läsning är centralt. Men detta kan komma att ske på mer varierade sätt, man brukar tala om det vidgade textbegreppet och att besökarna/brukarna är medskapare på olika sätt. Men bibliotekens utgångspunkt i det man gör ska ha koppling till detta – även om det kan ske på olika sätt och se ut på olika sätt beroende på vilket bibliotek man besöker.

Indikatorer

- Antalet programpunkter & aktiviteter/år uppdelat i olika kategorier och för vilka åldrar.
- Antal medier i form av inköp och utlån totalt och per enhet.

Skolbiblioteken

Den pedagogiska verksamheten i skolbiblioteket har stor betydelse för elevernas lust och förmåga att läsa och lära. Elevernas kunskaper, erfarenheter och nyfikenhet kan mötas, vidgas och fördjupas. Det ska erbjudas möjligheter att ta del av andras åsikter och andra synvinklar samt att utveckla och uttrycka sitt eget tänkande och tyckande.

Skolbiblioteket ska aktivt arbeta med elevernas *läsförmåga och läsintresse*. Utbudet av medier ska vara mångsidigt och uppdaterat för att locka till läsning och väcka nyfikenhet. Fakta och skönlitteratur ska både vidga och fördjupa.

Skolbiblioteket ska aktivt arbeta med elevernas informationskompetens. Läroplanerna lyfter fram att elever ständigt möts av ett stort informationsflöde som måste hanteras. Skolbiblioteken ska bidra till att eleverna utvecklar det kritiska förhållningssätt som krävs för att navigera bland information samt för att information ska bli till kunskap.

Mål 2020-2024

- Skolbiblioteken ska vara en integrerad del av skolornas pedagogiska arbete och en självklar del i skolarbetet.
- Skolbiblioteken ska främja elevernas läsförmåga och läsintresse.
- Skolbiblioteken ska vara en resurs i informationssökning, sökkritik och värdering av källor.
- Skolbibliotekens verksamhet ska utvecklas så att den utgår från elevers och elevgruppers behov.

Indikatorer

- En ökad verksamhet i biblioteken och i klassrummen som främjar läslust, läsning, informationskompetens och kritiskt förhållningssätt.
- Pedagoger kan ge konkreta exempel på att skolbiblioteket bidrar till elevers måluppfyllelse.
- Elever kan ge konkreta exempel på att skolbiblioteket bidrar till lärande.
- Varje enhet formulerar en handlingsplan för att nå målen i Biblioteksplanen.

Personal/arbetssätt...

Folkbiblioteken

Intentioner

Bibliotekens viktigaste resurs är dess personal. Bemötande och kompetens hos personalen listas som de enskilt viktigaste faktorerna när biblioteksverksamheten undersöks om varför folk kommer till biblioteken. För att fortsätta att vara attraktiva gäller det att våga prova nya vägar. Innovativa arbetssätt och nytänkande verksamhetsutveckling ska uppmuntras och premieras. För att verksamheten ska utvecklas krävs det delvis nya arbets- och angreppssätt. Tekniken idag medger biblioteken att tänka nytt. Att samverka med andra, i förvaltningen, med andra bibliotek, med civilsamhället, att skaffa sig nätverk i kommunen och i biblioteksvärlden är en styrka. Att lämna bibliotekslokalerna och arbeta uppsökande på olika sätt ska underlättas. Med den övergripande biblioteksintentionen som grund ska varje "Mitt medarbetarskap" tydligt definiera vad man ska göra när det gäller att personligen bidra till att uppfylla den intentionen.

Indikationer

- Samarbetspartners under året.
- Hur mycket och med vad har Bokbilen använts under året.
- Vilka fortbildningsinsatser har gjorts under året. Individuellt och övergripande.

Skolbiblioteken

Skolbiblioteken ska vara bemannade så att pedagogisk verksamhet utifrån biblioteksplan kan bedrivas med fokus på att arbeta läsfrämjande. Förutsättningar för samverkan mellan pedagoger och skolbibliotekarier behöver stärkas avseende tid, medvetenhet om varandras uppdrag och kompetens. Rektor har ett ansvar att tydligare ge förutsättningar för att en struktur för samarbete ska finnas samt att skolbiblioteken blir en integrerad del av skolornas pedagogiska arbete.

Personal med ansvar för skolbiblioteket ska möta den enskilde eleven och ge vägledning och inspiration vid informationssökning och lån av litteratur och andra medier samt handleda och ge vägledning till skolans övriga personal. De ska också arbeta med informationskompetens och läsfrämjande åtgärder i grupper/klasser samt bidra till utvecklingen av dessa områden på skolan.

I uppdraget ingår att ansvara för inköp, vilket ska ske i samverkan med pedagoger och elever, hålla beståndet uppdaterat och relevant samt att delta i nätverk för lärarbibliotekarier/skolbibliotekarier.

Mål 2020-2024

- Bibliotekspersonalen och pedagoger ska utifrån sina kompetenser och förutsättningar arbeta tillsammans för att bidra till att höja elevers måluppfyllelse i samtliga ämnen.

Indikatorer

- Samverkan sker mellan bibliotekspersonal och pedagoger i syfte att öka elevers och pedagogers användning av biblioteken som ett rum för bildning, upplevelser och samtal.
- Ökad delaktighet av bibliotekspersonal i klassrum och med elever.
- Deltagande i nätverk och samverkansprojekt.